

Aan:

Vaste Kamercommissie Justitie en Veiligheid

In afschrift aan:

Vaste Kamercommissie Volksgezondheid, Welzijn en Sport
dhr. F. Rijkaart, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
dhr. mr. F. van Oosten, Minister van Justitie en Veiligheid
mevr. drs. J.Z.C.M. Tielen, staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport
Mevr. N. Pouw- Verweij, staatssecretaris Langdurige en Maatschappelijke Zorg

Datum: 23 januari 2026

Betreft: Kamerdebat Verward/onbegrepen gedrag en veiligheid dd. 12 februari 2026

Geachte leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,

Op 12 februari debatteert u met de bewindslieden van BZK, J&V en VWS over verward en onbegrepen gedrag en veiligheid. Ter voorbereiding doen wij, namens het Arrondissemamenteel Justitieel Beraad Zorg, Veiligheid en Interventies van Zeeland-West-Brabant (AJB-ZVI), de Landelijke Stuurgroep Zorg en Veiligheid en de steden G40 en M50, een dringende oproep om tijdens dit debat niet alleen richting te bepalen, maar ook structurele keuzes te maken die doorwerken in de komende begrotingsbehandelingen.

Bij deze brief ontvangt u het boekje [*“Zorg ontbreekt, veiligheid wankelt”*](#). Hierin leest u om wie het in de praktijk gaat: het zijn portretten van mensen met complexe zorg-, woon- en veiligheidsvragen die tussen wal en schip vallen, met grote maatschappelijke gevolgen.

Onze hoofdzorg: een zorgvraag eindigt te vaak als veiligheidsvraagstuk

In alle regio's en arrondissementen zien wij een groeiende groep mensen met meervoudige problematiek: een combinatie van onder meer psychiatrische klachten, een verstandelijke beperking, agressief gedrag en/of verslaving. Ze vallen buiten het reguliere aanbod van zorg en wonen. Ze passen niet binnen de maatschappelijke opvang of beschermd wonen en zijn door de ambulantisering steeds vaker in de wijk aanwezig. Ook zorgpartners beschikken niet altijd over de mogelijkheden om passende hulp en zorg te bieden.

Het gevolg is zichtbaar en voelbaar: overlast, onveiligheid en menselijk leed. Daar waar partijen uit de zorg en/of het sociaal domein de overlast en onveiligheid niet in kunnen dammen, is de politie steeds vaker het laatste vangnet voor mensen die eigenlijk zorg nodig hebben. Wat als zorgbehoefte begint,

eindigt nu te vaak als veiligheidsprobleem. Dit is maatschappelijk onwenselijk, mensenwaardig én financieel inefficiënt.

Systeemdruk wordt oneigenlijk lokaal opgevangen

Gemeenten en partners nemen hun verantwoordelijkheid en werken intensief samen via Zorg- en Veiligheidshuizen en regionale netwerken. Daarmee wordt zo veel mogelijk escalatie voorkomen maar de risico's blijven. Gemeenten, grote maar zeker ook middelgrote gemeenten met een centrumfunctie, hebben in toenemende mate met dit vraagstuk te maken. Wanneer zorg ontbreekt of wetgeving knelt, worden lokale oplossingen gezocht, zonder structurele middelen of doorzettingsmacht.

Zoals ook beschreven in het rapport *Klem in het systeem* en bevestigd in recente Kamerbrieven, weten professionals vaak wat nodig is, maar worden zij belemmerd door versnipperde wetgeving, tijdelijke financiering en gebrek aan passende voorzieningen. Ook het rapport *Uit Balans IBO mentale gezondheid GGZ*, stelt dat we tegen systeemgrenzen aanlopen en hervorming van het zorgstelsel nodig is. Bij het uitwerken van de hervorming is het noodzakelijk om de inkoop van in ieder geval de zorg voor mensen met ernstige psychische problematiek te herzien, door de concurrentie in de inkoop in de huidige vorm weg te nemen.

Onze oproep aan de Kamer

Wij vragen u om tijdens het debat én in de aankomende begrotingsbehandelingen, in lijn met de gezamenlijke oproep van de Landelijke Stuurgroep Zorg en Veiligheid van eind november, te sturen op samenhangende keuzes op de volgende punten:

- **Zorg voor voldoende passende woon- en verblijfvoorzieningen**, inclusief per direct beschikbare intensieve en beveiligde varianten.
- **Verbeter de samenhang in wet- en regelgeving** zodat structurele ondersteuning mogelijk wordt.
- **Maak ruimere informatie-uitwisseling mogelijk** ten behoeve van veiligheid en continuïteit van zorg. Zorg in ieder geval voor **spoedige inwerkingtreding van de Wet Aanpak Meervoudige problematiek Sociaal domein (WAMS)**.
- **Onderzoek de randvoorwaarden voor regionale, geïntegreerde crisisinterventie**, met 24/7 bereikbaarheid en voldoende beveiligde bedden op alle niveaus.
- **Organiseer duidelijke regie en doorzettingsmacht voor gemeentebestuurders** bij vastlopende casuïstiek, zodat beslissingen en financiering tijdig kunnen worden georganiseerd. Dit vraagt om **herziening van de toepassingscriteria voor drang of dwang** bijvoorbeeld door de burgemeester, die in afwachting van verdere diagnostiek kan handelen. Dit vraagt een herziening van de toepassingscriteria voor drang of dwang.
- **Bied professionals handelingsperspectief bij zorgmijders**, met een goede balans tussen autonomie en noodzakelijke zorg. Zorg daarnaast voor **structurele en (deels) domeinoverstijgende financiering van bemoeizorg**.
- **Benut en borg bewezen effectieve lokale en regionale initiatieven**.
- **Borg de rol van de Zorg- en Veiligheidshuizen** als essentiële schakel tussen zorg en veiligheid.

- **Zorg voor een passend aanbod voor mensen met ernstige en complexe problematiek**, door de inkoop van zorg voor mensen met ernstige psychische problematiek te herzien en de huidige concurrentie in de inkoop te verminderen.

Waarom dit nú nodig is

We lopen dagelijks veiligheidsrisico's in onze samenleving zowel voor de betrokkene zelf, als voor zijn omgeving. Zonder structurele investeringen en duidelijke Rijksregie blijven de risico's bestaan, de kosten verschuiven in plaats van verdwijnen. Wat niet wordt geïnvesteerd in passende zorg en wonen, komt terecht bij politie, justitie, forensische zorg en bij gemeenten. Dit is geen incident, maar het huidige patroon.

De huidige begrotingsbehandelingen bieden een mogelijkheid om deze vicieuze cirkel te doorbreken en zorg en veiligheid als één samenhangende opgave te behandelen. Waarbij wij als partners in de uitvoering uiteraard ook onze bijdrage leveren.

Wij hebben deze boodschap eerder meegegeven aan het (nieuw te vormen) kabinet en ondersteunen de [Oproep tot gezamenlijke aanpak verward en onbegrepen gedrag](#) van de Landelijke Stuurgroep Zorg en Veiligheid VNG.

Wij vragen u nu om tijdens het debat van 12 februari de eerste concrete stappen te zetten.

Wij brengen u graag in contact met bestuurders die van harte bereid zijn om met u het gesprek hierover te voeren. U kunt hiervoor contact opnemen met Beate van der Ploeg, Strateeg Public Affairs namens AJB-ZVI. Te bereiken per mail; beate.van.der.ploeg@tilburg.nl of via telefoonnummer 06-52346456 of met Manal Chakor, strategisch adviseur zorg en veiligheid G40, te bereiken per mail op m.chakor@almelo.nl of via 06-222405899.

Met vriendelijke groet,

Sacha Ausems
burgemeester gemeente Waalwijk
namens het Arrondissement
Justitieel Beraad Zorg Veiligheid
en Interventies van
Zeeland-West-Brabant (AJB-ZVI)

Richard Korteland
burgemeester gemeente Almelo
namens G40 themagroep
Zorg en Veiligheid

Egbert Lichtenberg
burgemeester gemeente Altena
Voorzitter Landelijke Stuurgroep
Zorg en Veiligheid

Cees van den Bos
burgemeester gemeente Goes
Voorzitter pijler Veiligheid M50

Bijlagen:

[boekje *Zorg ontbreekt, Veiligheid wankelt*](#)

[flyer *Zorg ontbreekt, Veiligheid wankelt*](#)

De leden van het Arrondismenteel Justitieel Beraad – Zorg, Veiligheid en Interventies (AJBZVI) Zeeland-West-Brabant bestaat uit de volgende partijen:

Dienst Justitiële Inrichtingen (Dordrecht en Middelburg)	Slachtofferhulp Nederland
Emergis	Stichting Verslavingsreclassering GGZ
Gemeenten Zeeland-West-Brabant	Veilig Thuis Midden-Brabant
GGZ Westelijk Noord-Brabant	Veilig Thuis West-Brabant
Jeugdbescherming West-Zeeland	Veilig Thuis Zeeland
Leger des Heils	William Schrikker Groep
Openbaar Ministerie Zeeland-West-Brabant	Zeeuwse Samenwerking Sociaal Domein
Politie Eenheid Zeeland-West-Brabant	Zorg- en Veiligheidshuis De Baronie
Raad voor de Kinderbescherming Zeeland-West-Brabant	Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten
Reclassering Nederland	Zorg- en Veiligheidshuis Midden-Brabant
Samen Veilig Brabant	Zorg- en Veiligheidshuis Zeeland

De leden van de stuurgroep Zorg en Veiligheid bestaan uit de volgende partijen:

Aedes	Nationale Politie
Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI)	Nederlandse GGZ
Humanitas DMH	Openbaar Ministerie
Jeugdzorg Nederland	Raad voor de Kinderbescherming
Landelijk Netwerk Veilig Thuis	3 reclasseringsorganisaties (3RO)
Landelijke Vereniging van Managers Zorg- en Veiligheidshuizen	Valente
VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten)	Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN)